

Przed-
płata:
(za egz.
nieobow-
iązko-
we) na
miesiąc
marzec
1 346 400
mk.

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

powiatów Krotoszyńskiego i Pleszewskiego

wychodzi w środy i soboty

ADMINISTRACJA: ZAKŁAD GRAFICZNY — KOZMIN, UL. PLESZEWSKA 1

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYNIE — TELEFON 60

Cena
ogłoszeń:
za wiersz
mili-
metry
lub jego
miejsce
50 000
mk.

L. O. P. P.

OBYWATELE

Rozwój lotnictwa przekracza już dziś przewidywania śmiałków. Samoloty podnoszą się na wysokość kilkuset tysięcy metrów, czynią 400 kilometrów na godzinę, latają po 36 godzin bez przerwy, wożą po kilka tysięcy kilogramów ładunku.

Loty odbywać się dziś mogą nie tylko w dzień ale i w nocy, odbywać się mogą nawet bez silnika, a samoloty dziś latają nawet bez pilota, kierowane w ukryciu w oddali.

Cudowne narzędzie komunikacji, samoloty niosące cywilizację w niedostępne do lat kraje, żadne przeszkody w powietrzu nie ograniczają jego działania, gdyż ocean powietrzny nie ma brzegów.

Ale w ręku podstępnych napastników lotnictwo jest bronią straszną, moderczą.

Żadne miasto, osada, wieś nie uchroni się przed bombardowaniem wroga, a nawet zasiewy nasze mogą być dziś z łatwością zniszczone. Już w ciągu pierwszych kilku godzin wojny nie może zostać kamień na kamieniu z naszej pięknej stolicy, a w ciągu kilku dni wojna powietrzna zrujnować może całe nasze państwo.

Przed lotnictwem najędzcy obronić nas może tylko lotnictwo własne.

Budżety wszystkich państw aż uginają się dziś pod ciężarem wydatków na lotnictwo. W fabrykach obcych kuje się wszędzie, nowa powietrzna broń.

Obywatele miejcie się na baczności!

Pamiętajcie, że każdy samolot w Kraju w ręku polskiem, każdy nowy pilot każdy nowy warsztat i nowe lotnisko, to nowy przypływ naszej potęgi, naszych środków obronnych.

Do tego właśnie dąży

LIGA OBRONY POWIETRZNEJ PAŃSTWA.

Kto nie chce, aby dom jego został zbombardowany przez wroga.

Kto nie chce zginąć w gazuach trujących pocisków lotniczych.

Kto nie chce, aby bezbronna w powietrzu Polska uległa swoim wrogom.

Kto pragnie bezpieczeństwa i pokoju.

Kto pragnie rozwoju przemysłu i handlu lotniczego.

Kto chce, aby nasze samoloty handlowe zawiązały bliższe stosunki z dalekimi krajami.

Kto chce rozkwitu polskiego lotnictwa — niech wstąpi w szeregi

Ligi Obrony Powietrznej Państwa

Województwa Poznańskiego.

W Krotoszynie utworzył się Komitet organizacyjny Powiatowego Kola L. O. P. P. którego zadaniem jest wszystkich obywateli pozyskać na członków L. O. P. P.

Członkiem rzeczywistym zostaje ten co zapłaci 1 złp. wstępnego i opłaca miesięcznie 50 gr. Każdy członek rzeczywisty jest obowiązany zjednać najmniej 5 członków rzecz. lub 2 dziwytnich. Członek dożywni płaci 300 złp. jednorazowo. Członek wspierający opłaca jednorazowo 300 złp. lub rocznie stałe 75 złp. Komitet Wykonawczy waloryzuje złp. po 300 000 marek.

OBYWATELE!

Nadszedł taki czas, iż wysiłek całego narodu musi być zwrócony ku zachowaniu naszego bytu państwowego. Cały naród musi przeniknąć świadomość, że państwo jest naszym największym wspólnym dobrem, którego bronić winni nie tylko Rząd ale wszyscy obywatele. bez wyjątku, bez różnicy stanu, wieku i płci. Dożyliśmy wielkich dni zmartwychstania Ojczyzny, ale tę Ojczyznę musimy jeszcze utrwalić.

Niech żadnego obywatela nie brakuje na liście członków L. O. P. P. z tą drobną składką miesięczną. Niech każdy zamożniejszy wpadnie się na członka dożywnego lub wspierającego.

Niech nie brakuje żadnej instytucji poważniejszej, któraby nie wpisała się na członka wspierającego.

Wpisywać się na członków można na Starostwie pokój Nr. 8 lub u członków Komitetu organizacyjnego.

Krotoszyn, dnia 4 marca 1924 r.

Komitet organizacyjny:

Bajerlein kupiec, Dr. Budzyński prez. Bractw Strzel., Dr. Dalbor Starosta, Czarnecki Stetau rotmistrz rez. Dobrzyca, Dobski komisarz obwodowy Zduny, Filipczak burmistrz m. Zduny, Frackowiak Jan gosp. Rozdrażew, Gasiorkiewicz Prez. Tow. Przemysł., Gibasiewicz kupiec, Gomerski Wyki, Igielski dyrektor semin., Jasński komisarz obwodowy Kozminiec, Ks. Jaśkowski proboszcz Zduny, Kaczmarek Ignacy Maciejew, Kończak prez. Tow. Wojaków i Powstańców, Klemczak burmistrz m. Krotoszyń, Kowalski nauczyciel semin., Kroczyk dyrektor poczty, Dr. Krzywański lekarz powiatowy, Kubicki Baszków, Langiewicz notariusz, Łagowski dowódca 56-go pułku piechoty, Łysiński prez. rez. kup., Malaczewski burmistrz m. Kobylina, Nożyński dyrektor browaru, Pawłowski naczelnik stacji kol. Krotoszyn, Pfont inspektor szkolny, Pobjewski gen. emer., Poczta Stan. gosp. Roszki, Rakowski pełnomocnik Wojew., Ratajczyk Kierownik Urzędu Pośr. Pracy, Rydlński komisarz obwodowy Krotoszyń-północ, Skąpski powiat. Komendant P. P., Ks. Skonieczny prez.

T. C. L., Ślebioda komisarzo bwdowdy Krotoszyn-południe, Splitz prez. Tow. Kupców. Ks. Stankowski proboszcz Krotoszya, Sajak prez. Tow. Urzęd. Polsk. Stępniań kupiec, Terlecki naczelnik sądu. Turek budown. miejski, Tykociński kupiec, Wdowczyk prez. Sokoła, Wojtowicz sądzia.

Wybory i mianowania.

Rada szkolna katolickiej gminy szkolnej w Trzemesznie wybrała ponownie na rentanta kasy szkolnej Jana Samulskiego gospodarza z Trzemeszna.

Katolicka gmina szkolna w Głogowie wybrała na członków Miejscowej Rady Szkolnej: 1. Woźniaka Wawrzyna, 2. Banacha Tomasz gospodarzy z Głogowy na reprezentantów: 1. Bogoznińskiego Ignacego, 2. Iwanka Wojciecha, 3. Podziemka Ignacego, 4. Kuznickiego Stanisława gospodarzy z Głogowy

na zastępców reprezentantów: 1. Brajera Jana, 2. Kurasza Michała, 3. Szopińskiego Jana, 4. Łójkę Józefa gospodarzy z Głogowy.

Jako przełożonego obszaru dworskiego w Maciejewie zatwierdzam rządę Jana Lewandowskiego.

Wybory te zatwierdzam.

Krotoszyn, dnia 4 marca 1924 r.

Starosta, Dr. Dalbor

Podwyższenie opłat stemplowych.

Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 18. 2. 1924 r. Dz. U. Nr. 19 poz. 194 zostały podwyższone ponownie opłaty stemplowe od podań i świadectw urzędowych z ważnością od 1 marca 1924 r. według stosunku przeciętnej wartości franka złotego z czasu od 1. do 7. lutego 1924 do tejże wartości w pierwszych trzech miesiącach 1923 czyli według mnożnika 256,2. (Patrz Orędownik Powiatowy Nr. 7 z r. 1924).

Odtąd wynosi opłata od zwykłego podania i poświadczenia urzędu państwowego 3 800 000 mk., od każdego załącznika do podania 770 000 mk., duplikat dokumentu lub odpis urzędowy 1 790 000 mk., poświadczenie zgodności odpisu 770 000 mk., poświadczenie własnoręczności podpisu 510 000 mk.

Równocześnie zostały w tym samym stosunku podwyższone opłaty od specjalnych podań i koncesji np. od zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego I. II. III. kat. lub handlowego I. i II. lub na zmianę instalacji podanie i świadectwo po 64 milj. mk., natomiast od innych przedsiębiorstw, od spółdzielni i od zgłoszenia przedsiębiorstw po 12 milj. 800 tys. mk. od urzędzenia widowskiego, zabawy — podanie i zezwolenie po 8 milj. 970 tys. od późniejszego zamykania lokalu publ. podanie 256 milj. mk. a zezwolenie 1 280 milj. mk., od zmiany nazwiska podanie 64 milj. mk., a zezwolenie 384 milj. mk., od aktu nadania obywatelstwa polskiego 89 milj. 600 tys. marek.

Stosowanie podwyżki co do podań zależy od dnia wniesienia podania a co do świadectw od dnia ich wystawienia.

Krotoszyn, dnia 3 marca 1924 r.
Pleszew,

Starosta: Dr. Dalbor.

Starosta: Kutzner.

Podwyższenie opłat paszportowych.

Od 6-go marca wynosi opłata:

- 1) za paszport zagraniczny 500 franków złotych.
- 2) za wizę na ponowny jednorazowy wyjazd 170 franków złotych.

Składki na Powiat. Komitet Dobroczyńności.

Miasto Dobrzyca złożyło 7,59 1/2 ctr. żyta. Z tego pełne ofiary dali: Piotrowski, Grygiel, Frenzel, Kleber, Dubczyński, Gahl, Barankiewicz, Wolky, Królikiewicz, Rożek, Zefirjan, Żurek, Ignasiak, Bury, Bador i Mazurek. Majątki Głogowa, Dusznagórka i Maciejew razem w zbożu dalsze 39,56 ctr. Majątek Baszków 50 ctr. Osobno Krotoszyn 9,02 ctr. Dirska z Biatek 3 ctr. Pocza Jan z Roszków 2 ctr. Stelmasyk z Benic 1 ctr. oraz Talarczyk z Barana 1 ctr. Gmina Rozdrażew 11 029 200 mk. Z tego pełne ofiary dali Minta i Nawrocki, Niemieckie Towarzystwo Śpiewu w Izbiczinie 2 000 000 mk., a gmina Ligota zaliczkowo 6 100 000 mk. Pełne ofiary dali: Kulas Fr. Kazmierczak, Polański, Walaśiak. Osobno Krotoszyn 13 100 000 mk. Insp. szkólny Płont ze składek szkół powszechnych: 10 000 000 mk. Za te ofiary składam ofiarodawcom serdeczne podziękowanie. Z poprzednich składek według pokwitowania w Orędowniku Urzędowym nr. 4 pozostało 423 118 mk. i 189,89 ctr. żyta. Do tego dochodzą obecnie składki 42 229 200 mk. i 113,17 1/2 ctr. żyta oraz wpłynęło jeszcze 7 115 000 mk. tyt. pozostałości budżetowej funduszu komunalnego na biednych i inwalidów wojennych, a Okręgowy Urząd Ziemiański zwrócił zaliczkow. wypłacone zapomogi biednym w sumie 20 162 000 mk. razem do dyspozycji 69 920 318 mk. w gotówce, a 303,06 1/2 ctr. w zbożu.

Z tego przekazano za uchwałą Pow. Komitetu Dobroczyńności z dnia 12. II. 24 r., na Dom Sierót w Zdunach 10 ctr. na Złóbek w Krotoszynie 5 ctr. Komitetowi parafii w Krotoszynie na biednych, bezrobotnych i biedne dzieci szkolne razem 100 ctr., a oprócz tego złożone w Rolniku 9,75 ctr., Komitetowi parafialnemu w Kobylinie 20 ctr. w Zdunach 20 ctr. już przedtem zaliczkow. w Dobrzycu 15 ctr. i złożone w Rolniku 7,59 1/2 ctr., w Rozdrażewie 7 ctr., w Baszynchach 10 ctr., a biednym w Osuszy i w Benicach gminie i dominjum 5 1/2 ctr., razem zatem rozdzielono 209,84 ctr. Poprzednio przekazano biednym inwalidom wojennym 9 399 000 mk. i biednym rozparcelowanych majątków Zamkowy i Nowy Folwark tyt. wsparcia ubogich 41 621 000 mk. zwrótnie z Okręgowego Urzędu Ziemiańskiego w Poznaniu. Pozostaje zatem do dalszej dyspozycji Powiat. Komitetu Dobroczyńności 18 909 318 mk. w gotówce, a 93,22 ctr. w zbożu. Przydziła dla inwalidów, wdow i sierót wojennych oraz Czerwonego Krzyża nastąpi osobno. Równocześnie uchwalono, że inwalidów wojennych całego powiatu oraz wdowy i sieroty wojenne, które nie mieszkają w siedzibie Towarzystwa Czerwonego Krzyża, zaopatrzyć Zarząd Wykonawczy P. K. D. Zaś wdowami i sierotami wojennymi z miasta Krotoszya opiekuję się i udziela zapomóg Towarzystwo Czerwonego Krzyża w Krotoszynie i na to otrzymuje fundusze z Zarządu Wykon. Pow. Komitetu Dobroczyńności. Zarządowi Wykonawczemu przeznaczają się z całości funduszy zebranych na Powiat. Komitet Dobroczyńności 1/4 część na powyższą pomoc ofiarom wojny do dowolnego dysponowania. Do zarządu Wykonawczego dobiegają się w tym celu jednego przedstawiciela Towarzystwa Czerwonego Krzyża i jednego przedstawiciela Stowarzyszenia inwalidów wojennych.

Krotoszyn, dnia 26 lutego 1924 r.

Starosta: Dr. Dalbor.

Konkurs na posady niższych funkcjonariuszy Policji Państwowej na Kresach Wschodnich.

W Komendzie Okręg. P. P. Wilno brakuje do etatu blisko 600 niższych funkcji. P. P.

Kandydaci mający zamiar wstąpić do służby w P. P. Okręgu Wilno mogą stawić własnoręcznie pisane wnioski szczegółowy zyciorys do Powiatowe

Komendy Pol. Państw. w Krotoszynie w terminie do dnia 15. IV. 1924. Późniejsze wnioski nie będą uwzględniane.

Warunki przyjęcia: 1) wzrost 1,68 mtr, 2) co najmniej 2 lata żołnierzem, 3) wiek 23—35 lat, 4) nieskazitelna przeszłość, 5) silna i zdrowa budowa ciała i 6) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie.

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) dokument urodzenia
- 2) " moralności
- 3) " obywatelstwa Polskiego
- 4) dokumenta wojskowe.

Kandydaci mogą dokładne informacje osiągnąć na Posterunkach P. P.

Krotoszyn, dnia 5 marca 1924 r.

Pow. Komendant P. P. Skąpski.

Koszty utrzymania osób samopłacących umieszczonych w krajowych zakładach psychiatrycznych.

1. Od 1 marca 1924 ustanawia się koszty utrzymania dla osób samopłacących umieszczonych w kraj. zakładach psychiatrycznym w Dziekanówce, Owińskach lub w Kościanie jak następuje:

w klasie I. 5 — 7 fr. złotych dziennie

" " II. 3 " " "

" " III. 2 " " "

2. Jaka kwota w klasie I pobierana ma być w granicach od 5 — 7 fr. złotych dziennie pozostawia się Staroście Krajowemu do uznania według stawianych wymagań.

3. Osoby z poza Województwa Poznańskiego umieszczone na jednej z klas podanych pod 1) placą stawki powyżej podane z dodatkiem 20%.

Nie dotyczy to osób, umieszczonych w zakładach krajowych przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego.

4. Koszty utrzymania są płatne z góry:

a) jeżeli przyjęto pacjenta w dniach od 1 do 10. miesiąca kalendarzowego do dnia ostatniego danego miesiąca,

b) o ile przyjęcie nastąpiło po 10. miesiąca kalendarzowego do dnia ostatniego miesiąca następnego.

5. Jeżeli pobyt chorego przeciąga się poza ostatni dzień miesiąca kalendarzowego, płaci się koszty utrzymania pierwszego każdego miesiąca z góry.

6. W razie zwolnienia pacjenta w ciągu miesiąca zwraca się nadpłacone koszty utrzymania od dnia następnego po zwolnieniu.

Zwrot nadpłaconych kosztów następuje według kursu ustalonego w dniu uiszczenia nadpłaconych kosztów.

7. Wartość franków złotych przelicza się na marki według kursu niarodajnego dnia fr. zł. przy obliczaniu podatków. Jeżeli kurs franka złotego w tym dniu nie notowano, według ostatecznego kursu przed dniem płatności.

8. Należność miesięczna ma być uiszczona w kasie zakładowej w ciągu 7 dni od dnia płatności.

9. Od sum nieuiszczonych w tym terminie pobiera się 2% zwłoki w stosunku mies. od dnia płatności.

10. Jeżeli w dniu uiszczenia zaległości po upływie 7 dni od płatności kurs franka złotego w stosunku do marki polskiej jest wyższy od kursu dnia płatności, płaci się zaległość wraz z odsetkami według kursu dnia uiszczenia wzgl. z dnia poprzedniego, w którym dokonano notowania.

Poznań, dnia 27 lutego 1924 r.

Starosta Krajowy

(—) Bęgałe.

Opłata mostowego na Prośnie w Bogusławiu.

Niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że Wydział powiatowy podwyższył taryfę poboru mostowego i szosowego w Bogusławiu w stosunku 1 marki niemieckiej przedwojennej na 1 złp. od samochodów osobowych $\frac{1}{2}$ złp.; a od samochodów ciężarowych 1 złp. i uchwała ta została przez Województwo reskryptem z dnia 18, 12, 23 r. — l. dz. 5382/23. VIII. B. D. zatwierdzona. Wobec tego od 1. stycznia br. począwszy zmienia się pobór mostowego odpowiednio do wysokości franka waloryzacyjnego, ogłoszanego przez Ministra Skarbu co 1. 10. i 20. każdego miesiąca.

Taryfa brzmi: Przy kursie 1 złp. = 1800 000

	złp.	mkp.
1. od każdego przechodnia, jeźdźca lub kołownika	0,05	90 000
od tych samych z drogą powrotną	0,08	144 000
2. od furmanki (powózki osobowe, sanie, kolaski lub wolantu) od każdego konia	0,15	270 000
3. od wozów ciężarowych, obladowanych ciężej niż 2 ctr. od każdego konia	0,15	270 000
od próżnych wozów ładunkowych od każdego konia	0,10	180 000
4. od zwierząt bez zaprzęgu za 1 sztukę od konia i bydła rogatego	0,05	90 000
od zwierząt w trzodach od sztuki	0,03	54 000
5. od samochodów osobowych	0,50	900 000
od samochodów ciężarowych z ładunkiem ponad 5 ctr.	1,00	1 800 000
6. od kołowców motorowych z 1 siedzeniem	0,20	360 000
od kołowców z 2 siedzeniami	0,15	270 000

od poboru mostowego zwalnia się:

1. osoby wojskowe i duchowne, przekraczające most w celach służbowych za odpowiednim wylegitymowaniem się.
2. Wszelkie furmanki wojskowe i konie osób wojskowych lub konie zarekwirowane w celach mobilizacyjnych.
3. Wszelkie furmanki używane w celach służbowych urzędników państwowych i komunalnych oraz duchownych, wykonyjących swój zawód za okazaniem legitymacji urzędniczej.
4. Wozy robocze bydło w trzodach przeprowadzone na pole przez most, leżące z drugiej strony mostu.
5. Wszelkie furmanki jak państwowe tak i komunalne, przewożące materiał budowlany oraz wozy i osoby, dążące na pomoc pożarową lub powodziową.

Pleszew, dnia 1 marca 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

Starosta, Kutner.

Składki na rzecz Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu

na rok zostały wymierzone w wysokości 3%₀ od czystego dochodu podlegającego opodatkowaniu w frankach złotych.

Listy poborowe zostały rozesłane do poszczególnych gmin i obszarów dworskich za pośrednictwem Komisariatów obwodowych.

Termin wpłacenia składek do Kasy Skarbowej w Pleszewie wyznaczam do dnia 15 marca br.

Pleszew, dnia 4 marca 1924 r.

Starosta, Kutner.

Akcje Banku Polskiego

Rząd Polski postanowił oddać w ręce społeczeństwa cenny przywilej wypuszczenia środków obiegowych. Społeczeństwo przeto ma obecnie możność i obowiązek bezpośredniego współdziałania w sanacji walutowej drogą jak najszybszego zebrania kapitału akcyjnego Banku Polskiego pomijając już, że dotychczas Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa zasilala kredytem placówki przemysłowe i instytucje finansowe bezpośrednio względnie pośrednio, dając im możność dalszego rozwoju, nawet w okresie dewaluacji marki.

Zebranie szybkie kapitału akcyjnego Banku Polskiego da podstawę dla zdrowego obiegu pieniężnego i stworzy przez to warunki pomyślnie nie tylko dla uzdrowienia Skarbu, lecz również dla rozwoju życia

gospodarczego. Poza tem szybkie zebranie kapitału akcyjnego wśród społeczeństwa polskiego będzie możliwe tylko wówczas, jeżeli wszystkie warstwy społeczne, szczególnie zaś warstwy gospodarcze silniejsze jak placówki przemysłu, handlu i rolnictwa zechcą zrozumieć, że ich wydatny udział w kapitale tworzącego się banku jest nie tylko obywatelskim obowiązkiem, lecz leży również w ich własnym dobrze zrozumiałym interesie.

Zapisy i wpłaty przyjmuje Oddział Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Ostrowie do dnia 31 marca 1924 r. Komitet Organizacyjny może jednak zamknąć listę zapisów wcześniej.

Dyrekcja Oddziału Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Ostrowie

„100 milionów nagrody”

odnalazcy zgubionego z sań w Krotoszynie przy ulicy Koźmińskiej w sobotę, dnia 1. b. m. o godz. 19-tej **dużego koca** (niedźwiedz czarny) czarno szare poszycie.

Zgłoszenia przyjmuje

Stefan Heil, Krotoszyn

W Krotoszynie mieście powiatowym i garnizonowym do wydzierżawienia

lokal handlowy

z 3 wielkimi ubikacjami przy Rynku i przynajmniej jednym nadające się na bank lub każde inne przedsiębiorstwo wraz z 5 pokoj. mieszkaniami i ubikacjami.

Reflektanci zechcą się zgłosić do właściciela

S. Jabłoński, Krotoszyn

— Rynek 16. —

Introligatornia

poleca się

do wykonywania wszelkich prac w zakresie introligatorstwa wchodzących

Zakład Graficzny

Leona Goldbeka w Koźminie (Wlkp.)

Stodołę drewnianą

nadającą się na gospodarstwo 60 morgowe (22,5 mtr. $\times$ 0,50 $\times$ 3 $\frac{1}{2}$) sprzeda Zarząd Majętności na rozbiórke **w drodze licytacji.**

Licytacja odbędzie się

dnia 12-go marca 1924 r.

o godzinie 11 przedpołudniem

na folwarku Rocky, gdzie się stodoła znajduje.

Zarząd.

Kupuję
każdą ilość

Wizytówek i

wykonuje jak najszybciej
po cenach umiarkowanych

stomy lnianej

M. ROSZAK,

Koźmin — Borecka 18.

Zakład Graficzny

Koźmin

**Umiałeś złożyć ofiarę z krwi,
złóż ofiarę z mienia!**

Kup akcje Banku Polskiego.

Wszelkie druki

wykonuje jak najszybciej
po cenach umiarkowanych

Zakład Graficzny Leona Goldbeka w Koźminie
(Wydawnictwo Orędownika)

Książki obrotowe
przepisowe

poleca

J. KRASZEWSKA

Księgarnia Orędownika w Koźminie.